

Vredesdriedaagse De Koorddanser november 2024

2 dagen voorbereiding op school
3 dagen te velde
en enkele weken verwerking

en dit alles om een oorlog te begrijpen van ruim
100 jaar geleden

we leerden...
dat je een oorlog niet kunt begrijpen
dat je van grote mensen soms beter soep kunt
koken

we leerden...
dat soldaten getallen zijn
dat die getallen ook een naam hebben
dat elke naam een verhaal is,
een gemis is, een mens is

we leerden...
dat we oorzaken van een oorlog kunnen zien en
herkennen, in de grote gebeurtenissen in de
wereld, in de kleine oorlogen in ons leven

we leerden...
dat het niet gaat om grootst, meest, macht,
roem, bezit,
dat rust en liefde warmer zijn

op het einde van de driedaagse hielden we een
plechtigheid aan de Pool of Peace, een ruw
litteken van de oorlog in het landschap
een litteken dat de natuur weer omarmde en
omsloot

het is tekenend dat net daarover door de
kinderen het meest werd geschreven
ze wilden niet vergeten dat we daar de gruwel
wilden vergeten
ze wilden niet vergeten hoe we daar geweld
achter ons wilden laten
ze dachten aan het vuur dat de hardheid
verbrandde
ze dachten aan het water dat de vlammen
doofde

nooit meer oorlog
een droom
nooit meer oorlog
een wens
van veel koorddansers

spoorwegberm

Op vredesdriedaagse zijn we naar de spoorwegberm geweest. De spoorwegberm was vroeger een spoorweg van aan zee naar Diksmuide.

De Belgen verstopten zich achter de spoorweg toen de sluizen werden geopend. De spoorweg ligt een metertje hoger dan het landschap errond. Storm zegt meer over de sluizen in zijn tekst.

Nu is het een fietspad van Nieuwpoort tot Diksmuide. Het heet Frontzate. Hier en daar

zie je nog een overblijfsel van de stellingen van de Belgen.

Zeno

Oud-Stuivekenskerke

Op de eerste dag van de vredesdriedaagse gingen we naar een afgebrande en kapot geschoten kerk in Oud-Stuivekenskerke.

De kerk werd in de Eerste Wereldoorlog gebruikt als uitkijkpost in het ondergelopen niemandsland.

Maar de Duitsers hadden dat natuurlijk door.

Dus ze richtten de kanonnen en boem!! De kerk werd opgeblazen.

We hadden ook een koffertje mee.

Elke keer toen we op een belangrijke plek stopten, haalden we er iets uit.

In Oud Stuivekenskerke was het een oude verrekijker want zulke gebruikten ze daar.

Remi

IJzertoren

Klas 5 en klas 6 gingen op vredesdriedaagse. We bezochten het museum in de IJzertoren. De IJzertoren is een vredesmonument aan de rivier de IJzer. We namen eerst de lift naar boven. De toren is 84 m hoog. Het is niet de originele want die is opgeblazen na de Tweede Wereldoorlog. De eerste was maar 50 m hoog.

We namen na de lift nog een trap naar het dak. Toen had ik een beetje hoogtevrees, maar ik heb het toch gedaan. In de IJzertoren was er een groot museum. Ik vond het leuk en interessant. Er was een zaal vol lege obussen. Bij elke obus hing een naamplaatje van een soldaat. Het was een soort kunstwerk.

Er was ook een zeemijn. Hij werkte gelukkig niet meer.

Guust

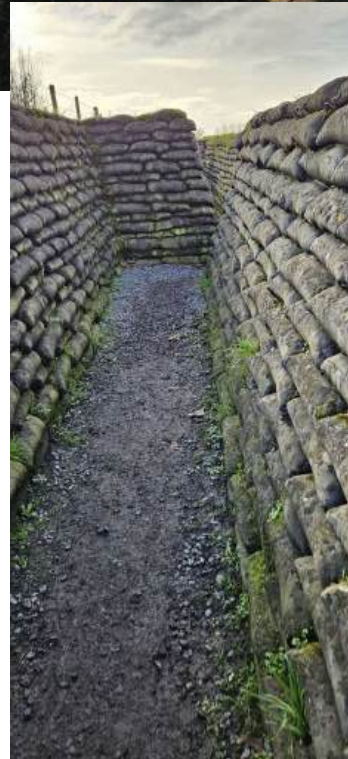
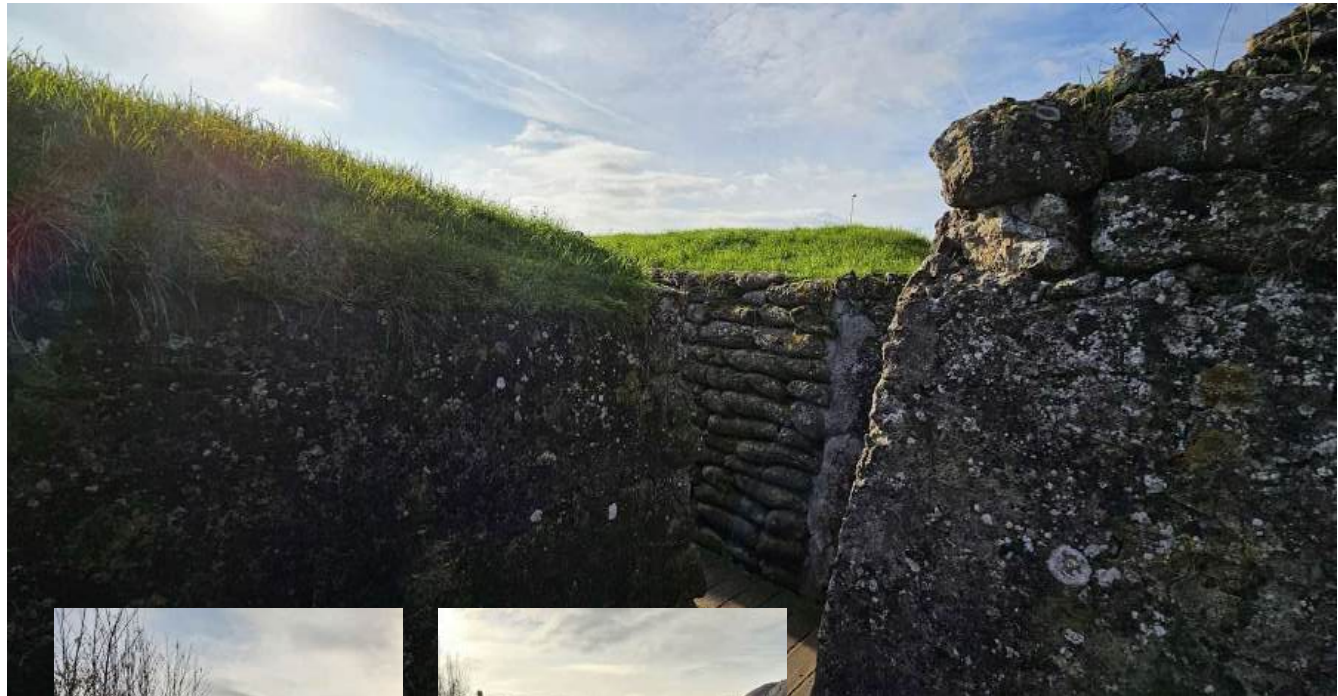
Loopgraven

Wij zijn op de eerste dag van de Vredesdriedaagse naar de loopgraven van Diksmuide geweest. Ze heten de Dodengang. De soldaten gaven die naam nog tijdens de oorlog. Dit was de plek aan het Belgisch front waar de Duitsers en Belgen dichtst bij elkaar zaten. Het verste Belgische puntje was de muizenval.

Ik vond dat heel leuk en interessant. We speelden samen met de andere kinderen "oorlogje". Dat was gelukkig niet zo erg als de echte oorlog.

Daarna vertelden Wim en Jan een verhaal over hoe de soldaten Kerstmis vierden in 1914. De Engelsen speelden een voetbalmatch tegen de Duitsers en gaven cadeautjes aan elkaar. Even leek het alsof er geen oorlog meer was, maar het was alleen een kerst-pauze...

Warre

Op vredesdriedaagse hebben we loopgraven bezocht. Het waren bewaarde loopgraven in Diksmuide.

Nu lag het wat nat. Er waren plasjes. De wanden zijn opnieuw nagebouwd in 'betonnen zandzakjes'. Als je erbovenuit keek, zag je het grasveld en de bunker van de Duitsers een beetje verder. Er lag ook een straatje waar veel fietsers passeerden en op de IJzer voeren plezierbootjes. Vroeger was het niet leuk. Het was altijd nat.

Vroeger was het koud, regenachtig, modderig. Er lagen lijken van soldaten.

Vroeger als je ging graven was je nog geen 10 centimeter diep en het stond al vol met water. Als je nu gaat graven, kan het ook zijn dat er water in komt.

Milan

scherpschutter

De snipers keken dag en nacht en als je een seconde jouw hoofd boven de loopgraven deed, dan werd je direct doodgeschoten. Als ze schoten dan misten ze bijna nooit. Als je in het donker werkte dan was je veiliger voor de scherpschutters. En als ze een actie wilden maken, dan deden ze dat in het donker. Ook de loopgraven herstellen deden ze 's nachts, altijd in het donker.

Rémi

Wij zijn naar de Dodengang geweest op vredesdriedaagse. De Dodengang is een van vele loopgraven. Een loopgraaf aan de IJzer is een verhoogd stuk, soms een beetje overdekt zoals deze. Aan de IJzer kon je niet graven zoals elders aan het front. Ze verhoogden een stuk van de oever en ze vulden vaderlandertjes (zandzakken).

Aan de ene kant zaten de Belgen en aan de andere kant zaten de Duitsers.

De Duitsers zaten hier zelfs aan twee kanten: aan de overkant van de IJzer en aan de kant van de Belgen, honderd meter verder. Tussen de Duitsers en de Belgen was het niemandsland. Er staat een beeld.

Dat staat daar niet voor niets. Tot daar zijn de Duitsers gekomen en niet verder.

Ruben

Polygon Wood cemetery

De eerste avond van de Vredesdriedaagse bezochten we de begraafplaats Polygon Wood. Het was een grote begraafplaats vooral van Nieuw-Zeelanders en Australiërs. Als je wandelde, zag je recht voor jou een berg met een monument op.

Eerst moesten we alleen lopen zodat we niet konden praten met elkaar. Daarna klommen we de berg op om het lied "Standing in line" te beluisteren en een filmpje te bekijken. Toen we bijna klaar waren met het filmpje, begon er iemand The Last Post te spelen. Dat was niet geplant. Het waren andere bezoekers op de begraafplaats. Het was ondertussen helemaal donker. Ik was geschrokken.

Geike

Standing in line to go over
And a half-empty washing-line serves to remind
That you're fallen and always standing in line

Puttees and polish, a cigarette and a smile
A C.P., a soldier, no more than a child
You roared 'Tipperary' down to the train
But in Flanders the guns sang a different refrain

Misinformation, a well-hidden lie
Roll up, try your luck on the coconut shy
White feathers or glory, while government hacks
Are busy newspapering over the cracks

But only the swallows and your postcards came home
To the long summer days and the corn newly grown
As certain as Empire you marched off to war
Where fear-choked and rum-soaked, they taught you to plough

You fought and you died in the mud and the rain
A mile into hell and a mile back again
A pawn in their game, not fallen but pushed
And a Portland stone bonnet forever

(as sung by Coope, Boyes & Simpson)

Standing In Line

(Lester Simpson)

Standing in line, waiting to sign

Poppys

Wij zijn tijdens de vredesdriedaagse naar de Last Post geweest.

Gloria en ik stonden naast twee Britse mensen die ook naar de Last Post kwamen kijken. Plots begonnen ze met Joost, die achter ons stond, te praten. Zo hadden ze het over de Vredesdriedaagse. De overgrootvader van de Britse vrouw was een piloot in de eerste wereldoorlog. Veel piloten overleefden maar enkele dagen in de oorlog, gemiddeld, volgens de Britse vrouw, 11 dagen. Haar overgrootvader had het wel overleefd.

Ze wilden ons bedanken omdat wij ook de eerste wereldoorlog herdenken. Ze gaven daarom hun eigen poppyspeld aan ons. Gloria en ik vroegen na de Last Post of ze ze echt niet terug wilden. Wij mochten ze houden. De rest van de driedaagse hebben we die speld aangehouden, exclusief 's nachts.

Merel

The last post

Op de eerste dag van vredesdriedaagse gingen we naar de last post. Dit is bij de Menenpoort in Ieper. Het is een dagelijks herdenkingsmoment voor de vermiste Britse soldaten. Op de Menenpoort staan heel veel namen van vermiste Britse soldaten.//

Terwijl we aan het wachten waren tot het begon, kregen we een poppy van Britse mensen. Merel vertelt er meer over.

Toen begon het. Er waren vier mensen die op een klaroen speelden. Een klaroen is een soort trompet.

Toen stapten er mensen met een krans of met bloemstuk van de ene naar de andere kant..

Dan speelden ze weer op de trompetten. Toen was het gedaan. Soms duurt het wat langer. Ik vond het redelijk leuk.

Gloria

De laatste activiteit op woensdag was een bezoek aan de Menenpoort in Ieper. Toen we aankwamen, was het al behoorlijk druk. Iedereen kwam om The Last Post te horen (want sommigen konden het niet zien). Wat is the last post nu eigenlijk en waarvoor dient het?

De Menenpoort is een herdenkingsmonument van de Eerste Wereldoorlog en door de Britten gemaakt. Het dient om meer dan 54.000 onbekende gesneuvelde soldaten te herdenken. Elke avond om 20u stipt wordt er door een paar mensen, brandweermannen, op een klaroen geblazen met als lied The Last Post. Het verkeer wordt elke dag stilgelegd om dit te kunnen herdenken.

We konden gelukkig onder de Menenpoort staan, want ze zijn de Menenpoort aan het renoveren. Ik vond dit wel leuk om dit te beleven, ook al was dit de 2de keer dat ik het deed.

Cézar

Tyne cot

Donderdag stond klas 5 en 6 vroeg op om naar een begraafplaats te gaan. We waren zo moe, de meeste kinderen waren nog half aan het slapen. Het was een begraafplaats in Passendale genaamd "Tyne cot". Tyne cot is een Britse begraafplaats en ook heel groot. Helemaal achteraan staat een grote muur met allemaal namen van vermiste Britse mensen. Deze muur is ontstaan omdat ze op de Menenpoort niet genoeg plaats hadden. Ze hebben dan ook op Tyne cot een muur gezet maar daar hadden ze ook niet genoeg plaats. Dan hebben ze er nog cirkels bij gemaakt. Aan de ingangspoort van een militaire begraafplaats is er altijd een gastenboek en een register met alle namen van de mensen die er liggen. Ik mocht daar mijn naam in schrijven. We hebben daar nog liedjes beluisterd. Ik vond dat heel cool.

Anna

Tyne Cot is een begraafplaats voor slachtoffers van de grote slag van Passendale.

We kwamen aan en we kregen ook uitleg.

Na de uitleg gingen we een paar minuten op de begraafplaats rondwandelen. We keken naar wie er allemaal lag.

Op dat moment legde Joost een liedje op maar dat was geen gewoon liedje. Dat was een liedje dat heel belangrijk was om de soldaten te herinneren. Het was een doedelzak.

Er lagen daar 11 957 soldaten.

Ze weten van veel soldaten niet wie ze waren omdat ze ze maar enkele jaren later teruggevonden. Er waren er wel heel veel: 8 369.

Oona

Talbot house

Talbot House staat in Poperinge. Het was gemaakt voor de Eerste Wereldoorlog voor de soldaten. De soldaten kregen soms rust en soms gingen ze naar dit huis. Als je er binnenkwam liet je je rang eigenlijk weg. Je kon daar schaken en thee drinken, piano spelen en nog veel meer. Je kon er lezen maar dan moest je je pet afgeven. Ze feesten soms ook. Het begon in 1915 en ging door tot 1918. Er kwamen heel veel soldaten. Het is ook een museum. Veel zaken zijn er nog precies zoals het in de oorlog was.

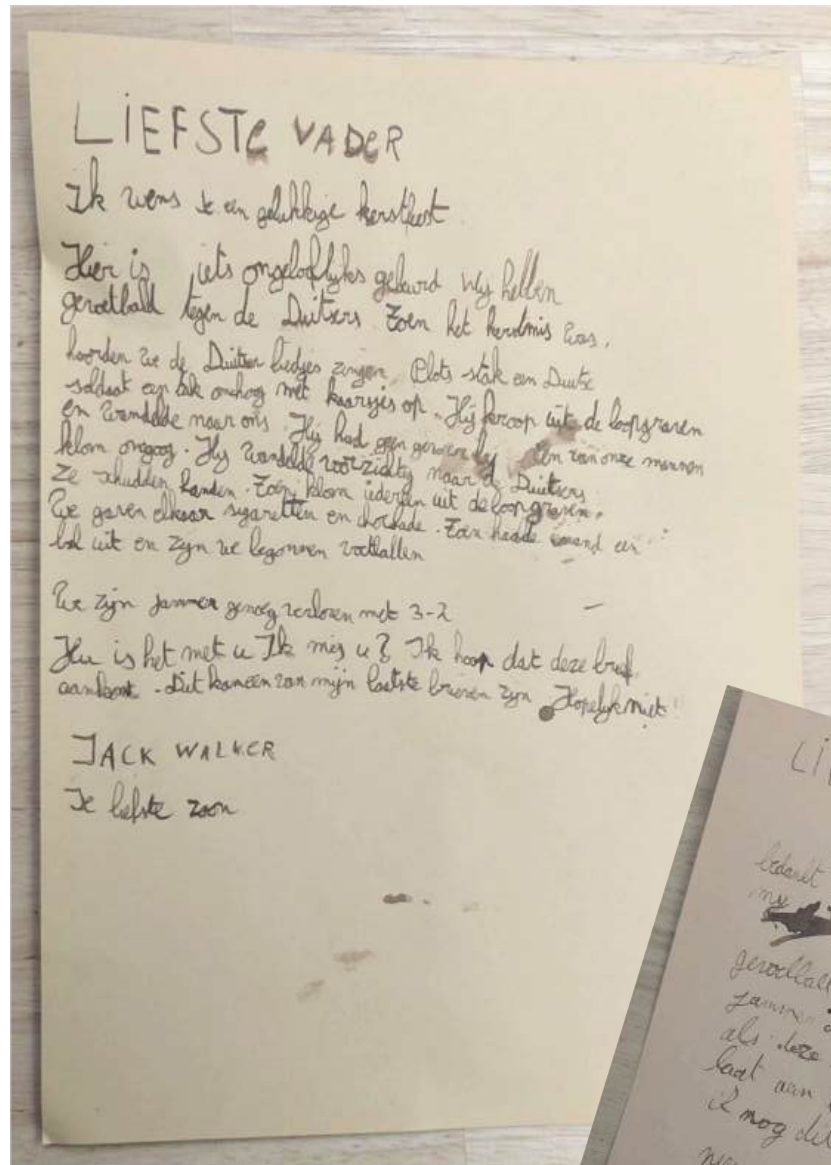
Helle

Captain Jack Walker

Jack Walker was een Nieuw-Zeelandse onderluitenant uit de Eerste Wereldoorlog. Hij was vermist. Dus stond hij op de Menenpoort. Ze waren grachten aan het graven voor een gasleiding. Ze vonden wel 80 lijken van soldaten. Ze hebben er 3 van kunnen identificeren. Eén daarvan was Captain Jack Walker. Aan de hand van knopen en andere voorwerpen bij hem wisten ze dat het een Nieuw-Zeelandse onderluitenant was. Zo zijn ze ook te weten gekomen hoe hij heette. Ook hebben ze een neef gevonden van Jack Walker.

Gust

Avond in Vladslo

Donderdagavond gingen klas 5 en 6 naar een begraafplaats in Vladslo. We kwamen in auto's aan en het was al donker, iedereen mocht een dekentje meedoen want het was koud. We moesten wachten tot ze klaar waren met klaarzetten. Daarna moeten we een per een door de poort, het was een Duitse begraafplaats met allemaal grijze stenen met namen, in het midden de treurende ouders, dat zijn twee standbeelden die gemaakt zijn door een moeder van een Duitse soldaat die daar lag. Het stelde een vader voor die zich sterk hield en een moeder die treurde. We zaten allemaal op een zwart doek voor de twee ouders. Er was ook een scherm geïnstalleerd. Daar luisterden we naar liedjes die we al een paar keer hadden gehoord, zoals Standing In Line, en een aantal andere over de Duitse soldaten en over vluchtelingen. Ook lazen een paar ouders samen met hun kinderen een stukje gedicht voor. Daarna staken we een fakkel aan en gingen we allemaal bij een grafsteen zitten. Op elk graf lag een potje met een kaarsje omdat het donker was. Daar zaten we allemaal voor een paar minuten en lazen we de namen. Toen wandelden we terug naar de standbeelden. Daar luisterden we nog naar een paar verhalen.

We hebben ook nog een stukje gedicht onthuld van het gedicht dat in school hangt. Toen gingen we terug naar onze slaappleats.
Berlijn

A night scene in a cemetery. The ground is covered with numerous small, dark grave markers. Several people are visible in the background, some sitting on the grass. A large, light-colored dog is in the foreground on the right. The scene is dimly lit, with some light sources visible in the distance, creating a somber and reflective atmosphere.

In 't Praetbos buiten Vladslo,
van God en mens verlaten,
ligt de jonge Peter Kollwitz,
in een massagraf van soldaten
en ik ken geen vrediger wereld,
van roerlozer bomen,
geen schoner kathedrale,
om te bidden en om te dromen.

Je mag er ook nootjes rapen,
of stilletjes mediteren,
als z'op uw rechter kake slaan
moe'j de linkere ook presenteren
daar komen soms kinders spelen
en geliefden heel teder vrijen,
want 't mos is daar zo zacht,
om te slapen en om te schreien.

Schaam je maar niet om je tranen,
je mag daar ook nere knielen
en prevel de dode namen
van de dertigduizend zielen,
ze kwamen uit Duitsland de moeders
en de vaders in grote getallen,
om zwijgend 't hoofd te schudden,
'ach mein Kind ist hier gefallen.'

Voor al dat nutteloos sterven,
al dat afgeknakt jong leven,
waar is die God van den hemel,
die ons hier vrede kan geven,
waar zijn nu de dwaze officieren,
al die leugens zo lelijk gelogen,
niets dan versteende vaders
en moeders diepe gebogen.

In 't Praetbos buiten Vladslo,
op dat massagraf van soldaten,
staan nu Käthe Kollwitz's beelden,
van God en mens verlaten
en ik ken geen heviger wereld,
geen menselijker bede,
dan die twee donkere stenen,
die zo diepe schreien om vrede.

Willem Vermandere

Ernst Potthoff

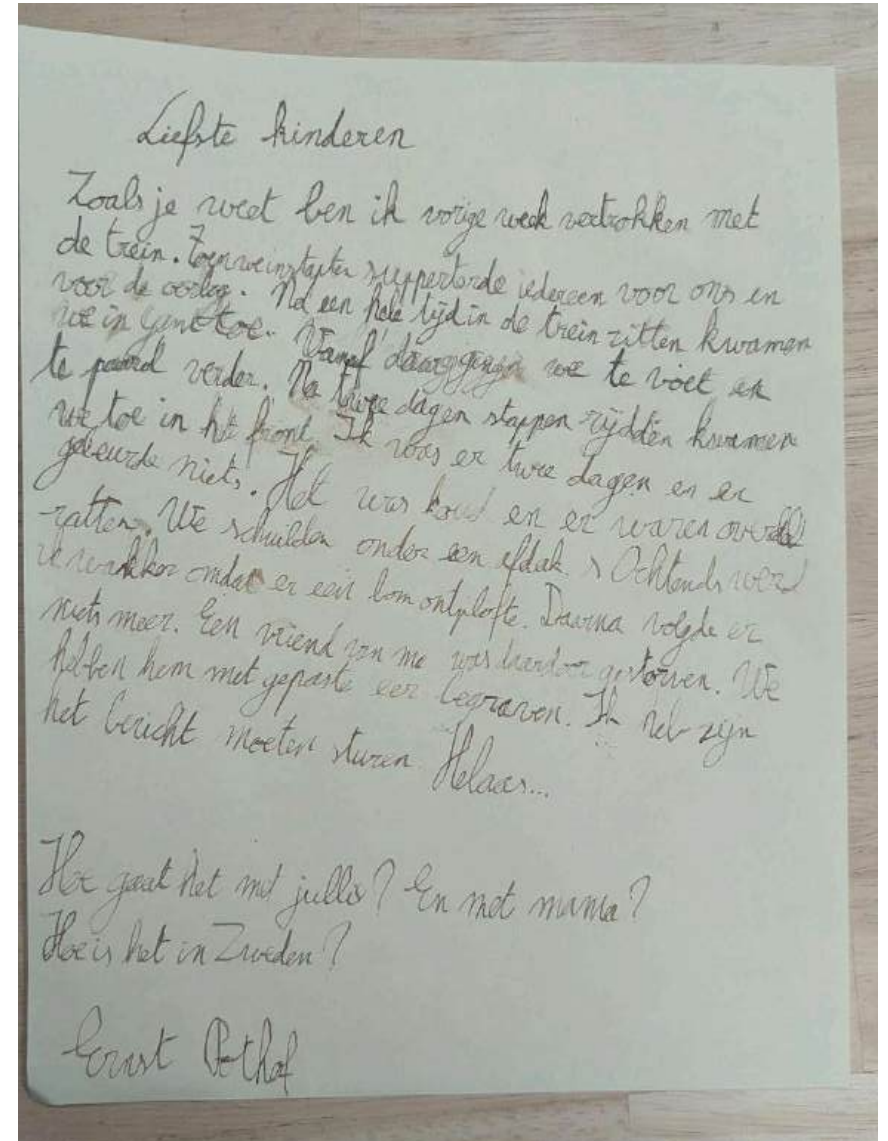
Ernst Potthoff was een Duitse soldaat. Hij ligt nu begraven in Meulebeke. Hij was ook een dichter en hij was verhuisd naar Zweden omdat hij met een Zweedse was getrouwd. Maar hij werd naar het leger opgeroepen in Duitsland en dan is hij gewond geraakt tijdens de laatste gevechten en gestorven in Oostrozebeke. Ernst Potthoff is geschoten in zijn rug en zo is hij gesneuveld. Alles andere Duitse soldaten zijn samengebracht in Vladslo, Langemarck,... maar Ernst bleef als enige in Meulebeke achter.

Nand

Klas 5 is naar het graf van Ernst Potthoff gegaan. Ernst Potthoff ligt in het kerkhof van Meulebeke, dicht bij de Koorddanser. Ernst Potthoff was een Duitse soldaat, een dichter, een vader. In de Koorddanser hangen we een gedicht van hem op in de stille tuin. We hebben al 7 zinnen en elke 2 jaar komen er zinnen bij.

Amira

Liefste kinderen

Zoals je weet ben ik vorige week vertrokken met de trein. Toen raakte ik ruzie met iedereen voor ons en voor de oorlog. Na een hele tijd in de trein zitten kwamen we in Londen toe. Vanaf daar gingen we te voet en te paard verder. Na twee dagen stappen ruzieden kwamen we toe in het front. Ik was er twee dagen en er gebeurde niets. Het was koud en er waren overal ratten. We schuilden onder een afdak. Ochtend werd ik wakker omdat er een bom ontplofte. Daarna volgde er niet meer. Een vriend van me was eerder gestorven. We hebben hem met gepaste eer begraven. Ik heb zijn het bericht moeten sturen. Helaas...

Heer gaat het met jullie? En met mama?
Heer is het in Zweden?

Ernst Potthoff

Sergeant Stubby

Sergeant Stubby was een hond die in de Eerste Wereldoorlog vocht. Stubby was een straathond. Hij werd de hond van de 26ste infanterie afdeling van het Amerikaans leger. Het baasje van Stubby is John Conroy. Hij leerde Stubby marcheren en een groet brengen. Conroy smokkelde Stubby mee op de SS Minnesota naar het front in Frankrijk. Hij vocht mee tijdens vier aanvallen en 17 veldslagen. Hij kon snel gasaanvallen herkennen en hielp om gewonden te vinden. Hij raakte eens gewond. Hij kreeg veel medailles en in een dorpje in Frankrijk maakten de mensen voor hem een jasje. Hij is gestorven op 16 maart 1926.

Lukas

Cher Ami

Het is een duivin. Op 3 oktober 1918 deed ze haar laatste heldendaad. Ze redde 194 mensen. Het waren Amerikaanse soldaten die omsingeld waren en zelfs beschoten werden door hun eigen kanonnen. Ze werd door kogels geraakt maar overleefde het en kon haar boodschap overbrengen. Het ras was zwartgeblokte postduif, ook wel 'geschelpt' genoemd. Cher Ami stierf op 13 juni 1919 in Fort Monmouth, New Jersey, aan haar oorlogswonden tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Lieze

De onderwaterzetting

In wereldoorlog 1 moesten de Belgen zich verdedigen tegen de Duitsers maar ze moesten de hele tijd terugtrekken. De Belgen waren al bijna uit België verdreven. Ze waren tot bij de IJzer teruggetrokken. Ze hadden het heel zwaar en konden echt niet meer. Een mens had een plan en dacht: wat als we de sluizen in Nieuwpoort openzetten? Dan gaat een groot stuk van de polders onder water en kunnen de Duitsers moeilijk door. De Duitsers waren zo druk bezig met de oorlog dat ze vergeten waren dat de Belgen de sluizen konden openen. Voordat de Duitsers konden reageren stond het water tot hun knieën waardoor ze niet meer met hun kanonnen door konden. De Belgen verstopten zich achter een spoorwegberm. Een spoorwegberm is een beetje hoger dus het water kon daar niet komen. Ze waren daar veilig voor de Duitsers maar op andere plekken (bv. de Dodengang) waren ze heel dicht bij elkaar. De Belgen hebben 4 jaar heel de tijd de polders onder water gezet. Ze waren veilig maar het was daar ongezond. Een vochtige omgeving is slecht voor je lijf en door al die lijken in het water ontstonden er ziektes.

Storm

de slag van Passendale

Het begon op 31 juli 1917 en duurde tot 6 november. Generaal Haig wilde de Duitsers verpletteren met gigantisch veel soldaten. Eerst schoten ze honderdduizenden bommen af op de Duitsers. En toen begon, in de gietende regen, de aanval. Maar de Duitsers hadden zich gewoon heel diep kunnen verstoppen en de aanval was verschrikkelijk.

Het duurde 100 dagen. Elke dag vielen gemiddeld 5000 doden en gewonden. Er waren in totaal meer dan 500.000 doden en gewonden.

De Britten hadden 8km ingenomen van de Duitsers. Maar enkele maanden later waren ze alles weer kwijt.

Sem

het passchendaele memorial

In het Passendaele memorial in Zonnebeke hebben ze een dugout nagemaakt. In Zonnebeke zelf was/is er een gigantisch grote dugout onder de kerk. Het was helemaal in hout en ging diep onder de grond. Er waren kamers met banken om op te slapen. Er waren geen matrassen maar wel gaas. Er waren plekken waar hogere officieren een eigen kamer hadden en ze konden schrijven of rusten. Er was een verpleegpost en een plek om te koken. Er waren zelfs wc's (met emmers) maar daar zat je met een paar naast elkaar. Je hoorde ook steeds geluiden van bommen in de verte en van pompen. Het licht flikkerde ook en dat was eng. Ik vond het wel leuk.

Kythana

Op het einde van het bezoek gingen we door nagemaakte loopgraven. Je kon eigenlijk gewoon denken dat je in de oorlog zat. Het is met zandzakken gemaakt. De Duitsers gebruikten geweven takken voor hun loopgraaf. Er zat veel mos op, het was heel stevig. Wij waren de laatste groep. En het was best wel nog even stappen. Maar dat vond ik wel leuk, want het was heel interessant. Op het laatst waren we er bijna, maar er waren nog overdekte plekken waar je kan ingaan. Dat is cool. Ik zou het misschien nog wel eens gaan bekijken.

Amber

Dug-out

De dug-out is een ondergrondse schuilplaats. De soldaten konden deze schuilplekken uitgraven omdat de oorlog volledig vast zat aan een front. Ze groeven gangen met kamers. Op de vredesdriedaagse bezochten wij het Passendaele memoriaal, een museum. In dat museum was er een nagebouwde dug-out. We zijn daar in geweest. Nu was het heel leuk en interessant. Voor de soldaten was het waarschijnlijk niet leuk.

Er was een kamer voor de zieken, een slaapkamer, een toilet, een werkplaats, een keuken, een kamer voor de kapitein, ... Je mocht ongeveer 6 uur slapen maar ze sliepen niet echt omdat er veel bommen en geluid van geweren was. Er waren geen dekens om zo de luizen geen kans te geven. Je kon bijna niet eens slapen. Er waren dus ook toiletten maar het was niet privé omdat de toiletten samen waren, gewoon naast elkaar in een emmer. De soldaten kregen soms een pauze en mochten ergens naartoe waar er geen oorlog was. In de dug-out kwam er ook water en dit moesten ze met pompen en buizen er uit doen.

Neveen

*Liefste ouders,
16 juli 1917*

*ik schrijf deze brief naar jullie, om te zeggen
dat ik nu voor de zieken zorg aan het front.
Ik bevind me nu in Vlaanderen, bij Ieper.
Ik moest wel liegen over mijn leeftijd om er
toch te raken. Jonge verpleegsters mogen niet zo
dicht bij het front. Het is er te gevaarlijk.
Ondanks dat het gevaarlijk is, vind ik het goed.
Ik wil moedig zijn en mijn deel doen.
Ik zal voorzichtig zijn en stuur jullie vaak
nieuwe brieven.*

*Alle liefs,
Nellie*

Nellie stierf op 21 augustus 1917, tijdens de slag van Passendale aan de Brandhoek in Ieper. Ze werd met militaire eer begraven op de begraafplaats van Lijssesthoek.

Camille

WW1 Gas bombs

Gas bombs were used for the first time by the Germans as a terror weapon. They had the most use of gas and used 68,000 tons of poison gas. The French used 36,000 tons and the British used 25,000 tons. Though about 3% of gas was fatal, more than 100,000 people suffered permanent or temporary injuries. Soldiers greatly feared gas.

Gasbommen uit WO 1

Gasbommen werden voor het eerst door de Duitsers gebruikt als terreurwapen. Zij gebruikten het meeste gas en gebruikten 68.000 ton gifgas. De Fransen gebruikten 36.000 ton en de Britten 25.000 ton. Hoewel ongeveer 3% van het gas dodelijk was, liepen meer dan 100.000 mensen blijvende of tijdelijke verwondingen op. Soldaten waren erg bang voor gas.

Gasses such as chlorine, mustard gas, bromine and phosgene meant that people had to wear gas masks.

Mustard gas was the most used. In a pure liquid form mustard gas was colorless but in world war 1 other versions were used and it was a bit visible. It was like a yellow cloud.

Gassen als chloor, mosterdgas, broom en fosgeen zorgden ervoor dat mensen gasmaskers moesten dragen.

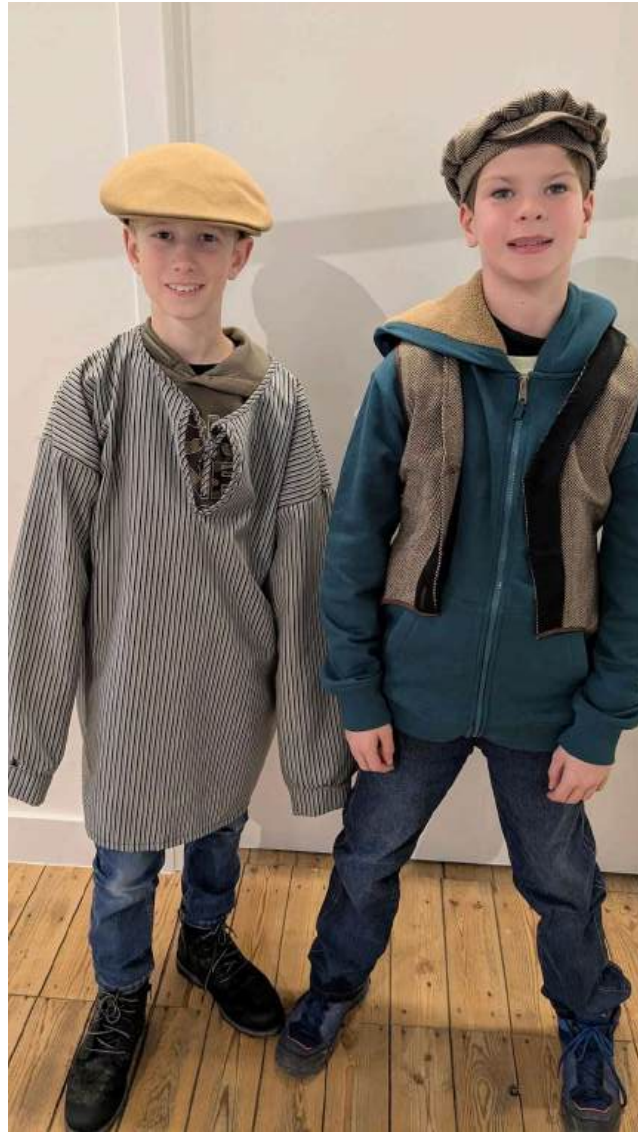
Mosterdgas werd het meest gebruikt. In pure vloeibare vorm was mosterdgas kleurloos, maar in de Eerste Wereldoorlog werden andere versies gebruikt en was het een beetje zichtbaar. Het leek op een gele wolk.

Aaron

Aaron

Lone tree cemetery

Dit is een begraafplaats waar 79 Ierse soldaten liggen, die door hun eigen explosie zijn overleden. Ze groeven tunnels onder de grond tot onder de Duitsers. Het eind van de tunnel vulden ze met duizenden kilo's springstof. Er waren wel 20 plaatsen waar ze dit deden. Op 7 juni 1917 lieten ze die ontploffen. Maar aan Lone Tree ontplofte de bom niet. De soldaten vielen toch aan en even later...boem. Veel soldaten werden dus door hun eigen springstof opgeblazen.

Otto

Pool of Peace

Op het laatste moment op vrijdag zijn we naar de pool of peace geweest. We hebben er allerlei dingen gedaan: Jan, Tom, Joost en Mark hebben daar 10 minuutjes uitleg over gegeven. Daarna kregen we een papiertje en een potlood en op dat papiertje moest je iets slecht schrijven dat je wilde vergeten. Dan haalden ze het weer op en ze verbrandden dat in het water van de pool of peace. Als laatste hadden we een bol klei gekregen en daarmee hebben we een poppie (klaproos) gemaakt.

Heike

Op de laatste dag van de Vredesdriedaagse gingen we naar de Pool of Peace. Jan, iemand die mee was voor begeleiding, maakte een papieren potje. Jan stak het in brand. Hij legde het papieren bakje in het water. Er zaten allemaal briefjes in van de kinderen. Op die briefjes stond wat ze wilden dat moest stoppen, wat vergeten moest worden, wat ze zelf liever niet hadden gehad, ...

Het kommetje bleef een hele tijd op het water drijven en branden.

Dan maakten we een poppy uit klei met onze duimen. Die poppy's worden gebakken en steken we dan op een ijzeren spil in de stille tuin van school. Op het einde van het schooljaar mag je er dan één menemen.

Lowie G

pool of peace

Op vredesdriedaagse zijn we als laatste activiteit naar de pool of peace geweest. Dat is een vijver met een houten kleine tribune. Het is een volgelopen krater van de mijnslag van 1917. Jan had een papieren doosje gemaakt en dan mochten we op een papiertje schrijven wat we wilden vergeten over de oorlog. Of waar we niet meer over wilden praten. Dan legden we die briefjes in het doosje en werd het in brand gestoken en aan de Pool of peace geschonken. Ik vond het wel rustgevend.

Ellie

Wij zijn met klassen 5 en 6 naar de pool of peace gegaan.

Daar hebben Tom en Joost een paar minuutjes uitleg gegeven.

Daar hebben we allemaal dingen gedaan. Ik vond het leukste dat we met klei een duimpotje moesten maken. Dan mocht je het in een soort bloemvorm kleien. Jan zal ze bakken en alle bloemetjes op een ijzerstokje zetten. Zodat het op een bloem lijkt. Dan mag je het mee doen naar huis als je dat wilt. Anders blijft het in de stille tuin.

Liana

Wij zijn op vredesdriedaagse naar de Pool of Peace geweest.

Dat is een vijver die is ontstaan door de Britten die een tunnel groeven onder de grond tot onder de Duitse stellingen. Wat er boven hen was, gingen ze laten ontploffen door een bom in de tunnel te leggen. Maar de bom was nog niet ontploft toen ze moesten aanvallen. Even later ontplofte hij toch en waren ze zelf mee opgeblazen. De naam komt van een vijver met water (Pool) en de vrede (peace) van de natuur die er nu rond groeit. Zo is het een mooie, vredevolle plek geworden.

Juliette

Raoul Snoeck

We hebben het op vredesdriedaagse gehad over Raoul Snoeck.

Hij deed mee in de oorlog en heeft in een dagboek zijn avontuur geschreven van in de oorlog. Hij heeft het begin meegemaakt van de oorlog en hij heeft ook bij de ijzer gezeten. De ijzer is een rivier.

Hij moest af en toe naar de Dodengang bij Diksmuide. Hij is enkele keren gewond geraakt en bezocht tijdens zijn herstel ook Parijs en zo. Bij het einde van de oorlog is hij neergeschoten door het hoofd in Klerken bij Diksmuide. Dat was tijdens de laatste grote aanvallen om Duitsers achteruit te drijven.

Eljin

Peterschap

Door zijn uitgegeven dagboek is Raoul een van de beroemdste Belgische soldaten van de Eerste Wereldoorlog. Sinds 2 jaar dragen Het Reuzenhuis en De Koorddanser het peterschap over zijn graf. Woensdagnamiddag trokken we met 11 kinderen naar Gent om zijn graf te poetsen en ook een kleine herstelling uit te voeren. We vertelden ook het verhaal van Raouls ontmoeting met de piloot Warnefort In De Panne. Enkele uren ervoor had hij een zeppelin boven Gent neergehaald. We bezochten op de begraafplaats ook het monument voor de neergehaalde zeppelin.

Tom

Woensdag zijn er een paar kinderen van klas 5 en 6 naar het graf van van Raoul Snoeck geweest om het te kuisen. Ze hebben ook uitleg gekregen. Ze hebben het graf ook hersteld want het hing aan de zijkant een beetje los. Ze hebben woensdagmiddag op school gegeten en dan hebben ouders gun naar

de begraafplaats gebracht.

Er waren graven van Duitsers , Italianen , Fransen , Belgen en Engelsen .

Er was een vredesmonument over een zeppelin die neer was geschoten en er waren meer dan 2 Duitsers gestorven. Maar de rest ligt ergens

anders. Ze zijn neergeschoten door de Engelse vliegtuigbestuurder Warneton. In de oorlog was Warneton een held, maar voor anderen een moordenaar want de zeppelin stortte neer op een meisje van 9 jaar die bij haar tante sliep. Toen Warneton een noodlanding moest maken, kwam Raoul Snoeck hem tegen. Het speciale is dat Raoul Snoeck 3 talen kon spreken: Frans, Engels en Nederlands.

Eljin

Soldaten

Ik ben gewoon aan het praten
 en opeens denk ik terug aan de soldaten
 ze zaten in een strijd op leven en dood
 ze aten eten uit bliek oudbakken brood
 in de loopgraven is dat wat ze hadden
 zo'n bliekvoer, zo vies het leek wel op kipvoer
 die soldaten waren wel stoer

Herveen

LEVEN DOOD
LOOPGRAVEN
BLIEKVOER = KIPVOER

Onder de eiken

Onder de eiken, stil en laag.
Rustten duizend soldaten.
Wachtend op bericht.
Maar we zullen hen niet laten.
Onder de eiken, stil en laag.
Elk onder hun steun.
Zijf iemands kind.

Onder de grond, diep en donker.
Liggen er duizenden.
Lusten naar die duim.
Hij wil geen oorlog.
Zek hij is gestorven.
Onder de grond, diep en donker.
Liggen duizend beenderen.
Gestorven voor het land,
voor hun vaderland,
voor hun kisten.

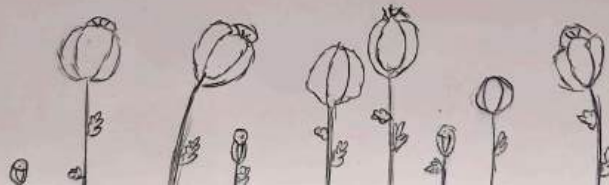
Onder de eiken, stil en laag.
Liggen duizend soldaten.
Wachtend op vrede.

Geest

Klaprozen

Camilla

Klaprozen rood als bloedd
zo rood als vuur
zo groen als een levende bloem
zo groen als wortels die buiten in de natuur bloeien
verdrukt en liefde straalt hij uit.

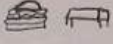
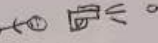
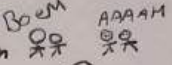

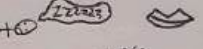
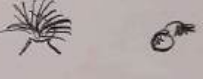

Oorlog

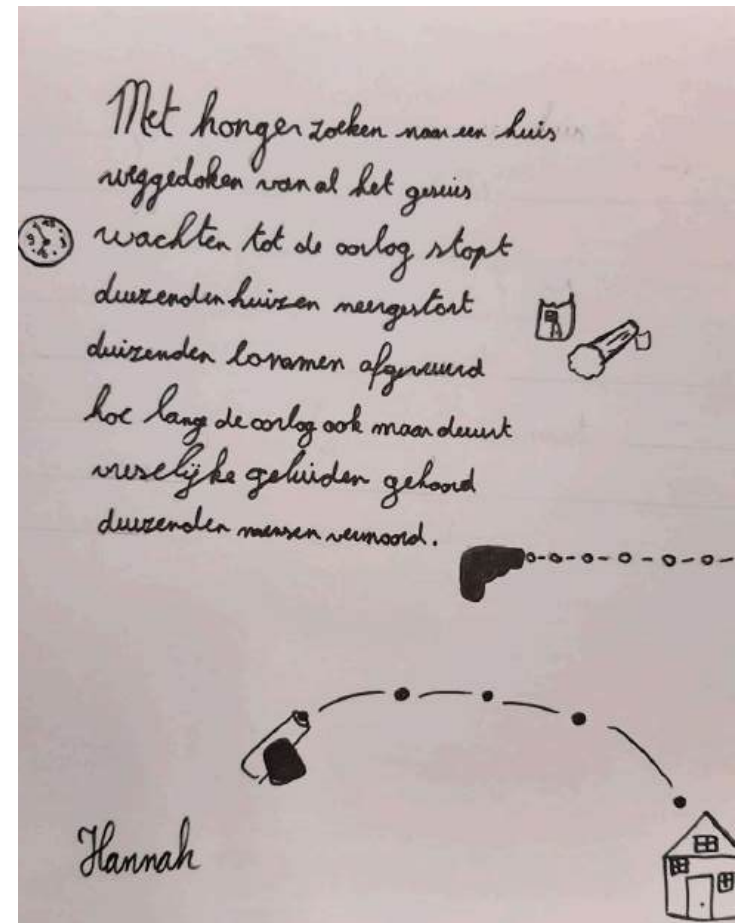
Soldaten aan beide zijde
Wachten op een stukje brood
Wachten om een slokje water
Wachten in alle nood
Wachten op de dood
Klaprozen klappen open
Rood als liefde maar ook als bloed
In de Dodegang kan je niet verpozen
Maar ook hier bloeiende klaprozen

Amira

Oorlog, duizenden soldaten

Ze eten en slapen
dooden en vermoorden
Ze vechten en ze prouwen
Ze zongen ze weenden
Ze rustten en keurden
er ontploften veel bommen
hoem bloef paf oh me mijn maat.
Het is te laat brauen op mijn wang
voor altijd bang.

Hake

Hannah

Yzer slag oktober 1914

Duizenden dood.
Velen hongrig voor een beetje brood.
Duizenden kommen,
aanvallen terugtrekken,
totale uitputting.
Schoenen stuk,
ijs stuk,
vrienden... stuk
en dan ... beetje gas
van de opening van de slujs.

geschreven door Waver

Duizenden soldaten dood.

Lijden naar honger.

Oorlog stilletjes aan het worden.

De soldaten lijden pijn

De huizen kapot en de mensen op straat.

Na de oorlog wachten tot ze terug komen.

Zek om hulp te vragen.

Ik hoor mensen ruzen en roepen voor hulp.

Milan

Nelly Spindler

verpleegster van over zee

Je deed ook mee

te weinig jaren

te veel modd

wit kleed in bruine modder

bruine modder in je bruine haar

geen angst voor het gevare

een bom! boom!

wit wordt rood...

... en dan de dood.

... een witte steen op het groen gras

militaire eer...

maar niets meer zoals het was.

een familie van zeg wordt vijf

Storm

ze lopen en ze graven -
ze vechten en ze ontploffen -
ze rusten en ze lasten -
ze schenen en ze sneeuwden -
ze zongen en ze dronken -
ze weenden en ze streden -
nu liggen ze voor altijd -
dionor

dit zijn de
Soldaten

Joem! de dood nam een kind
ik hoor geruven en gekrijs
weer een onschuldige dood
het maakt me loos.
Waarom doen ze dit toch?
Voor meer land?
Uit wraak?
Voor meer macht?
Maar dit kind...
dood in de nacht
Waar is deze wereld in beland?
Gem

Liefste ouders

10 Juli 1947

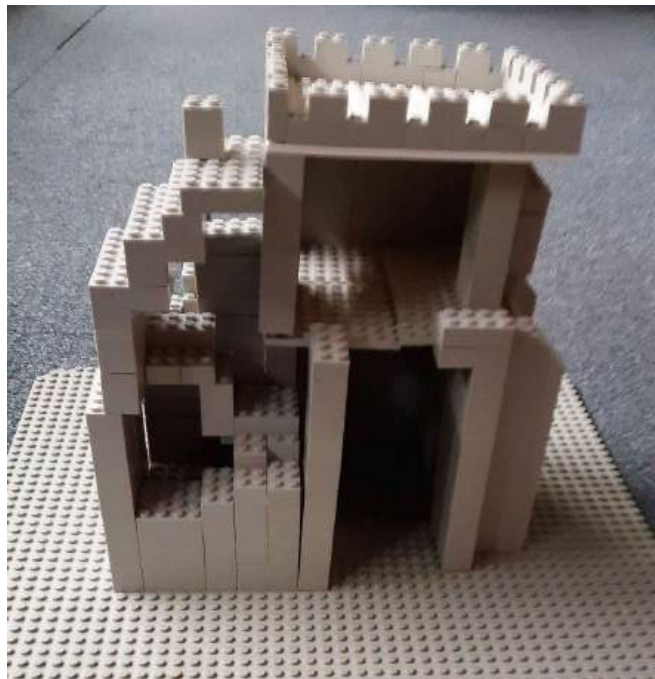
Ik schrijf deze brief naar jullie om te zeggen
dat ik nu voor de zekerheid aan het front. Ik bevind me nu in
Nandora bij Japan.
Ik moet wel liegen over mijn leeftijd om er toch te raken. Jonge
verpleegsters mogen niet ~~er~~ dicht bij het front. Dat is er te
gevaarlijk. Ondanks dat het gevaarlijk is, vind ik het goed. ik wil
moedig zijn en mijn deel doen.
Ik zal voorzichtig zijn en sterf jullie vaak nieuwe brieven

Alles liefs
Melkie

Camille

7/10/67
8369 onbekend

Je naam op een monument
90 000 mensen vermist
weg of onbekend in een kist
Enkel een naam op een muur
mens en naam
uit elkaar
voor altijd?
als jij aan mij blijft
denken. blijf ik aan jou denken
Lieve

Oorlog
muizen ratten en luizen
loopgraven worden graven
de oorlog zo lang ik vertang naar thuis
de oorlog zo lang
die bommen uren en uren lang
de straten wijder en wijder,
duizenden soldaten verdwijnen verdwijnen
al die soldaten diep in de grond
al die soldaten zo snel dood
fransen engelsen en belgen
ze gaan verder verder en verder
eindelijk thuis
oorlog en nu vrede
eindelijk geen oorlog geen muizen geen ratten of
luizen
geen bommen geen geweren en kraters
eindelijk vrede
Ruben

Oorlog, mensen sterven.
Ik ook, als ik zeg ik hou van jille.
Dan denk ik aan jou.
Maar vergeet mij niet.
Want ik hou van jou.
Denk aan mij zeg.
Ik hou van jou.
Dood gaam maar mijn laatste woorden zijn voor jou ik hou van jou
Helle

Dankjewel aan iedereen die deze Vredesdriedaagse mogelijk maakte!

Onze chauffeurs, extra gidsen, extra begeleiders, onze koks, onze opzoekers onze voorlezers en vertellers, de provincie West-Vlaanderen!

